

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 stycznia 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił J. Z., prawa do emerytury pomostowej. W uzasadnieniu decyzji, organ rentowy wskazał, że wnioskodawczyni odmówiono przyznania emerytury, zgodnie z art.4 ustawy o emeryturach pomostowych , ponieważ po 31 grudnia 2008 r. , nie wykonywała prac w warunkach szczególnym lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Jednocześnie Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił przyznania emerytury na podstawie art.4 w zw. z art.49, ponieważ, na dzień 1 stycznia 2009 r. J. Z., nie udowodniła okresu pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych , tj. prac wykazanych w załączniku nr 1 lub 2 ustawy o emeryturach pomostowych , wynoszącego co najmniej 15 lat. Do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, w myśl art.49 ustawy pomostowej, nie zostały zaliczone okresy zatrudnienia od 23 listopada 1983 r. do 17 sierpnia 1985 r. , od 21 marca 1988 r. do 29 marca 1994 r. oraz od 30 marca 1997 r. do 31 grudnia 2008 r. , ponieważ pracodawca nie potwierdził , że , w ww. okresach, J. Z. wykonywała pracę, **wymienioną w załączniku nr 1 lub 2 ustawy o emeryturach pomostowych**. Jednocześnie, organ rentowy przyjął, że J. Z. wykazała staż sumaryczny w wymiarze 28 lat , 4 miesięcy i 9 dni oraz staż pracy w szczególnych warunkach/ charakterze w wymiarze 17 lat , 7 miesięcy i 10 dni (na podstawie art.4 ustawy o emeryturach pomostowych) oraz staż pracy w szczególnych warunkach/charakterze w wymiarze 0 lat , 0 miesięcy i 0 dni (na podstawie art.49 ustawy o emeryturach pomostowych).

/decyzja k.17 – 17 odwrót plik I akt ZUS/

W dniu 24 lutego 2021 r. J. Z. złożyła odwołanie od ww. decyzji wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury pomostowej. W treści odwołania podniosła , że nie zgadza się z ustaleniami Zakładu Ubezpieczeń Społecznych , gdyż, zarówno przed dniem 1 stycznia 2009 r. , jak i po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywała , przez co najmniej 15 lat , prace w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu przepisów art.3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych tj. prace przy produkcji i przetwórstwie wyrobów gumowych , ebonitowych oraz półproduktów i środków pomocniczych do tych wyrobów, na stanowisku operatora urządzeń mechanicznej obróbki gumy i tworzyw sztucznych. Nadto, J. Z. podkreśliła , że brak jest jakichkolwiek podstaw do nieuwzględnienia przy ustalaniu stażu pracy w warunkach szczególnych, okresów przebywania, przez nią, na urlopie wychowawczym od 18 sierpnia 1985 r. do 20 marca 1988 r. oraz od 30 marca 1994 r. do 29 marca 1997 r.

/odwołanie k.3 – 7/

W odpowiedzi na odwołanie , Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, podnosząc argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie k.8 – 9/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni J. Z. urodziła się (...) J. Z. ma ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy do 31 października 2021 r.

/okoliczności bezsporne/

W dniu 2 września 2020 r. J. Z. wniosła o przyznanie prawa do emerytury pomostowej. Wnioskodawczyni, na dzień złożenia wniosku, nie pozostawała w stosunku pracy.

/okoliczności bezsporne , a nadto wniosek k.1 - 2 plik II akt ZUS/

Wnioskodawczyni legitymuje się stażem pracy w łącznym wymiarze 28 lat, 4 miesięcy i 9 dni.

/okoliczność bezsporna/

W okresie od 23 listopada 1983 r. do 31 sierpnia 2011 r. J. Z. była zatrudniona, w pełnym wymiarze czasu pracy, w (...) S.A. z siedzibą w Ł..

W okresie od 23 listopada 1983 r. do 17 sierpnia 1985 r. i od 21 marca 1988 r. do 31 sierpnia 1988 r. stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywała prace przy produkcji i przetwórstwie wyrobów gumowych , ebonitowych oraz półproduktów i środków pomocniczych do tych wyrobów , produkcja sadzy na stanowisku konfekcjonera wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych wymienionym w wykazie A , dziale IV , poz. 21 pkt 26 wykazu stanowiącego załącznik nr 4 do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 7 z dnia 7 lipca 1987 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego.

W okresie od 1 września 1988 r. do 29 marca 1994 r. i od 30 marca 1997 r. do 31 lipca 1997 r., stale i w pełnym wymiarze czasu , wykonywała prace przy produkcji i przetwórstwie wyrobów gumowych , ebonitowych oraz półproduktów i środków pomocniczych do tych wyrobów , produkcja sadzy na stanowisku szwaczki wymienionym w wykazie A , dziale IV , poz. 21 pkt 28 wykazu stanowiącego załącznik nr 4 do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 7 z dnia 7 lipca 1987 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego.

W okresie od 1 sierpnia 1997 r. do 31 grudnia 2008 r., stale i w pełnym wymiarze czasu, wykonywała prace przy produkcji i przetwórstwie wyrobów gumowych , ebonitowych oraz półproduktów i środków pomocniczych do tych wyrobów , produkcja sadzy na stanowisku operatora urządzeń mechanicznej obróbki gumy i tworzyw sztucznych wymienionym w wykazie A , dziale IV , poz. 21 pkt 10 wykazu stanowiącego załącznik nr 4 do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 7 z dnia 7 lipca 1987 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego.

/świadectwo pracy k.9 – 9 odwrót plik I akt ZUS , świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z dnia 1 lutego 2012 r. k.10 plik I akt ZUS , świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z dnia 1 lutego 2012 r. k.11 plik I akt ZUS , świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z dnia 1 lutego 2012 r. k.12 plik I akt ZUS/

Podczas zatrudnienia w (...) S.A. z siedzibą w Ł., obowiązki pracownicze J. Z. sprowadzały się do wykonywania czynności, związanych z produkcją wyrobów gumowych m.in. butów , gumowanych fartuchów. Wnioskodawczyni obrabiała gumowe elementy tj. kleiła cholewy , czyściła je benzyną , czy też zszywała je. J. Z. pracowała wyłącznie na hali produkcyjnej. Podczas pracy , wnioskodawczyni była narażona na działanie szkodliwych czynników występujących na hali produkcyjnej takich jak sadza , opary kleju , benzyny , czy też toluenu. Gdy była potrzebna na innym odcinku , tam się udawała np. gdy pracowała na szwalni, a, od przełożonej, otrzymała polecenie, aby pójść na drugi wydział, to tam się udawała i wykonywała poleczone czynności np. na zastępstwo. .

/zeznania świadków: M. P. min.00:23:57 – 00:29:36 , A. M. min.00:29:36 – 00:36:18 oraz zeznania wnioskodawczyni min.00:37:11 – 00:41:04 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:02:44 – 00:22:38 rozprawy z dnia 24 maja 2021 r. , płyta CD k.33/

Od 18 sierpnia 1985 r. do 20 marca 1988 r. oraz od 30 marca 1994 r. do 29 marca 1997 r. J. Z. korzystała z urlopu wychowawczego.

/okoliczność bezsporna/

Zakład Ubezpieczeń Społecznych uwzględnił J. Z. staż sumaryczny w wymiarze 28 lat , 4 miesięcy i 9 dni oraz staż pracy w szczególnych warunkach/charakterze w wymiarze 17 lat , 7 miesięcy i 10 dni (na podstawie art.4 ustawy o emeryturach pomostowych) oraz staż pracy w szczególnych warunkach/charakterze w wymiarze 0 lat , 0 miesięcy i 0 dni (na podstawie art.49 ustawy o emeryturach pomostowych).

/decyzja k.17 – 17 odwrót plik I akt ZUS/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał na podstawie dokumentów zawartych w aktach organu rentowego i załączonych do akt sprawy, których wiarygodność nie była przez strony kwestionowana oraz, na podstawie zeznań świadków: M. P. i A. M., oraz przesłuchania wnioskodawczynie. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków i wnioskodawczynie odnośnie do charakteru prac, wykonywanych przez wnioskodawczynię, w F._Stomil. Jednakże opis prac, wykonywanych przez wnioskodawczynię, w F. –Stomil, nie pozwala na uznanie, tych prac jako prac w szczególnych warunkach, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest niezasadne.

Zgodnie z **art. 4** ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (tj. Dz.U. z 2018 r., poz.1924), prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art.11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art.3 ust.1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Prace w szczególnych warunkach to w myśl art.3 ust.1 ustawy o emeryturach pomostowych prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy.

Z kolei, prace o szczególnym charakterze to w myśl art.3 ust.3 cytowanej ustawy, prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy.

W myśl zaś przepisu art.49, powoływanej ustawy, zawarty w rozdziale 9 zatytułowanym „Przepisy przejściowe, dostosowawcze i końcowe” przewiduje, że prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

- 1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;

3) w dniu wejścia w życie ustawy (to jest w dniu 1 stycznia 2009 r.) miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

W rozpoznawanej sprawie, podstawą odmowy przyznania wnioskodawczyni prawa do emerytury pomostowej było między innymi ustalenie, że nie spełniła ona warunków do jej przyznania, w oparciu o przepis art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych, gdyż nie spełniła określonej w pkt 3 tego przepisu przesłanki wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w **rozumieniu art.3 ust. 1 i 3 ustawy przed dniem 1 stycznia 2009 roku.**

Spór sprowadzał się do zbadania, czy prace, wykonywane przez wnioskodawczynię, w jakimkolwiek okresie jej zatrudnienia, można zakwalifikować do prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze **w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.**

W ocenie Sądu, rozpoznającego przedmiotową sprawę, żadnego z okresów zatrudnienia odwołującej nie można uznać za pracę w omawianych warunkach.

Podkreślenia wymaga, że zgodnie z przytoczonymi wyżej przepisami ustawy o emeryturach pomostowych za pracownika wykonującego pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust.1 lub 3 ustawy można traktować tylko tego pracownika, który w pełnym wymiarze czasu pracy wykonuje prace na stanowisku wymienionym w załączniku nr 1 lub 2 do ustawy. Prace zaliczane do prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wymienione w załącznikach nr 1 i 2 do ustawy stanowią katalog zamknięty, co powoduje, że cech pracy "o szczególnym charakterze" lub "w szczególnych warunkach" nie mogą posiadać inne prace choćby sposób ich wykonywania i ich jakość mogła obniżyć się z wiekiem /por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego siedziba w L. z dnia 13 grudnia 2011 r., sygn. III SA/Lu653/11, opubl.: L.; wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 7 września 2011 r. sygn. I OSK 421/11, opubl.: LEX nr 996963/.

Oceniając charakter pracy J. Z., w oparciu o dokumenty, zeznania świadków: M. P. i A. M. , oraz przesłuchanie wnioskodawczyni, stwierdzić jednoznacznie należy, że żadne, z zajmowanych przez nią stanowisk, nie odpowiada opisowi prac wyszczególnionych w załączniku nr 1 lub 2 do omawianego aktu prawnego.

Fakt wykonywania przez ubezpieczoną pracy w szczególnych warunkach, określonej w wykazie A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie ze względu na inną podstawę prawną zgłoszonego przez nią żądania.

W świetle tak poczynionych ustaleń Sąd Okręgowy podzielił ocenę organu rentowego, że ani przed dniem 1 stycznia 1999 r. ani po dniu 31 grudnia 2008 r. J. Z. nie wykonywała prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Okoliczność zatem ,że J. Z. korzystała z urlopu wychowawczego pozostaje bez jakiegokolwiek wpływu na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy.

W konsekwencji na podstawie art. 477¹⁴ § 1 Sąd Okręgowy odwołanie oddalił.

S.B.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawczyni (pouczenie udzielone k. 34)